

VOLKS BELANG

Jaargang 129 - nummer 5 - mei 2008 - maandblad

Euthanasiewet omzeild?

Palliatieve sedatie, m.a.w. het opdrijven van de pijnstilling valt niet onder de wettelijke euthanasieregeling en wordt door de orde van artsen aanzien als legitiem medisch handelen.

Evenwel is bij palliatieve sedatie vaak niet duidelijk of er overleg is geweest met de nabestaanden: vaak handelt de arts op eigen houtje. Merkwaardig is ook de vaststelling dat in Wallonië, waar katholieke ziekenhuizen in de minderheid zijn, twee maal meer gevallen van palliatieve sedatie voorkomen dan in Vlaanderen.

Dat zei prof. dr. Wim Distelmans van de VUB tijdens een debatavond voor het LVV. De conclusie van Distelmans is dan ook dat artsen in het Franstalige landsdeel opteren voor het omzeilen van de bestaande euthanasiewet. Hij stelt ook dat, indien de patiënt zelf de keuze kan maken, deze veelal euthanasie preferereert boven palliatieve sedatie.

Ook OpenVld-senator Jean-Jacques De Gucht was te gast tijdens de debatavond rond het thema 'De strijd om een waardig levenseinde – een politieke strijd?' De uitbreiding van de euthanasiewet (2002) naar minderjarigen is één van de voorstellen die De Gucht in de Senaat gaat indienen.

Lees verder blz. 6

INTERVIEW

Edward Lucas over de Nieuwe Koude Oorlog

/4

ACTUEEL

Raad van Europa in de Rand

/9

OPINIE

Liberalere recepten tegen de crisis

/11

De Paarse erfenis

De Vlaamse liberaal Jean-Jacques De Gucht neemt het voortouw in het euthanasiedebat. Vorige week nam hij het initiatief om liefst vier wetsvoorstellen op de parlementaire agenda te plaatsen om de wet op de levensbeëindiging te verbreden. Het Liberaal Vlaams Verbond heeft altijd een voortrekkersrol gespeeld in het euthanasiedebat. Ook in andere ethische kwesties, zoals de abortuswet en de problematiek van de bio-ethiek stond het LVV aan de wieg van tal van voorstellen en ideeën. Daarom kan het politieke werk van De Gucht-junior alleen maar worden toegejuicht.

Heel ontmoedigend zijn evenwel de reacties van de andere politieke partijen op de liberale voorstellen. Van de CD&V weten we dat ze de ethische kwesties in de koelkast wil houden en daardoor onrechtstreeks een belangrijke erfenis van Paars, een open en progressieve politiek in levensbelangrijke vraagstukken, verkwanselt. Maar ronduit teleurstellend is de houding van de socialisten die daardoor ook de Paarse verworvenheden verloochenen.

Maar als we Egbert Lachaert van Liberales in een opmerkelijke opinie in dit nummer gepubliceerd, mogen geloven, dan wordt er op nog andere vlakken tegen Paars gezondigd. Neem de staatshervorming. CD&V met Leterme op kop beloofde tijdens de verkiezingscampagne de hemel op aarde. Terwijl onder Paars de communautaire rust werd aangehouden, vertoef het land sinds 10 juni in wat in het buitenland als een 'etnisch conflict' wordt ervaren. Gemeenschappen staan tegenover elkaar. Lachaert noemt dit de nefaste 'hokjesmentaliteit'. Het gaat verder. Er is zelfs een zeker nationalistisch denken in de samenleving geslopen waarbij er goeden en slechten zijn. De extremen bepalen de agenda.

Ook aan Franstalige kant. Of wat moeten we ons anders bij de aangescherpte 'Wallo-Brux'-gedachte van Di Rupo voorstellen? De liberalen lijken nog de enigen die over de taalgrens heen contacten onderhouden.

Als gevolg van de politieke crisis en de communautaire tegenstellingen slaat België in het buitenland een belabberd figuur. Onder Paars kreeg België anders het elan van een internationale medespeler, geen grijze muis, maar iemand die 'neen' durfde te zeggen tegen de oorlog in Irak.

“Het ‘rijden met de remmen dicht’ contrasteert met het Paars voluntarisme.”

Komen we tot de sociaal-economische situatie. Hoewel de vertraagde economische groei een verschonings-element is, staat men verder dan ooit van 'acht jaren Paarse begrotingen in evenwicht'. Leterme acteert en geeft aan dat er geen geld is voor cadeaus. Dit 'rijden met de remmen dicht' contrasteert met het Paars voluntarisme om budgettair tot de besten van Europa te behoren. De liberalen moeten standvastig hun economisch programma op de agenda houden. De liberale ministers genieten op dat vlak alle vertrouwen. Het liberaal economisch programma is een sterk programma dat veel mensen kan aanspreken. Dat is een belangrijke troef.

VOLKSBELANG

wordt uitgegeven door
de vzw Liberaal Vlaams Verbond,
Stichting Vanderpoorten

Verantwoordelijke uitgever:

Bert Cornelis,
Kard. Mercierlaan 63, 3001 Leuven

Hoofdredactie:

Bert Cornelis Bert@Reflex.be

Vormgeving:

Ilde Cogen ilde.cogen@openvld.be

Secretariaat:

Luc Pareyn - Liberaal Archief
Kramersplein 23 - 9000 Gent

tel. 09/221.75.05 - fax:

09/221.12.15

www.liberaalarchief.be

luc.pareyn@liberaalarchief.be

LVV IN DE PERS

LW reageert op 'Vlaams Progressieven' (vroeger Spirit): liberalisme is één en ondeelbaar

'Spirit', de zogenaamde links-liberale politieke partij in Vlaanderen is van naam veranderd. Dat bleek nodig, aangezien bijna niemand nog wist welke lading (Sociaal Progressief Internationaal Regionalistisch Integraal-democratisch en Toekomstgericht) achter de oude vlag schuilging. Het Liberaal Vlaams Verbond (LVV) stelt vast dat de 'Vlaams Progressieven', zoals 'Spirit', zich blijft beroepen op het 'links-liberalisme'. Het LVV zegt dat deze benadering ingaat tegen de ondeelbaarheid van het liberalisme. Het liberalisme heeft geen boodschap aan adjectieven, zoals links, of rechts. Opmerkelijk is dat de Vlaams Progressieven 'links en liberaal' niet in hun naam hebben opgenomen. "Semantisch roept 'liberaal' weerstand op", zo heet het op de nieuwe website van de partij. Dit terwijl men in de 'korte beginselverklaring' zich juist op het 'links-liberalisme' blijft beroepen. 'Hoogst merkwaardig', aldus het LVV. De kern van het liberalisme ligt vervat in het bekende '**Manifest van Oxford**' dat nog steeds de hoeksteen is van het modern liberalisme en beschouwd wordt als een fundament voor de liberale ideologie, zoals verdedigd door het LVV. Blijkbaar is deze wetenschap aan de partij die

zich opnieuw als 'links en liberaal' afficheert, geheel voorbijgegaan. Toen het **Manifest** in 1947 geschreven werd, vertolkte het reeds een sociaal en progressief liberalisme, dat een ander geluid wilde laten horen dan het verstaatste en dirigistische socialisme van toen. Recent werd dit manifest nog door de onafhankelijke liberale denkdank 'Liberales' en het LVV geactualiseerd. Liberalisme overstijgt de tegenstellingen tussen links en rechts. Die tegenstellingen, waar de vroegere partij 'Spirit' zich blijft op beroepen, zijn voorbijgestreefd. Zowel links- als rechts-liberalisme passen niet bij de 'ondeelbaarheid' van het liberalisme dat uitgaat van het geloof in de vooruitgang, de vrijheid, de gelijkheid en de verantwoordelijkheid tegenover het conservatisme en de behoudsgezindheid. Een predicaat heeft het liberalisme niet nodig om aan ieder individu de volle ontplooiingskansen te geven.' De zogenaamde 'links-liberalen' verwijten het liberalisme bijvoorbeeld vaak niet sociaal genoeg te zijn. Ook dit is een miskenning van het liberale gedachtegoed, zoals verdedigd door het '**Manifest van Oxford**' en het Liberaal Vlaams Verbond, waar het

autonome, het sociaal-progressieve en het Vlaamse al van in het begin in de filosofie van het verbond aanwezig was. Het LVV merkt ten slotte op dat het liberalisme, zowel in Vlaanderen als in Nederland, de jongste tijd meer en meer gebruikt (misbruikt) wordt door partijen die het populisme niet schuwen. Daar zet het Liberaal Vlaams Verbond zich met klem tegen af. Populisme en liberalisme zijn als water en vuur. Het LVV zal, zoals in het verleden, een vuurtoren blijven voor de liberale ideologie. Om ideeën als 'vrijheid', 'verantwoordelijkheid' en 'gelijke kansen' te verdedigen heeft een liberaal geen 'Spirit' nodig, al of niet in een nieuwe verpakking.

Clair Ysebaert
LVV-voorzitter

LW wijst voorstel-Demotte-Picqué over nieuwe federatie Wallo-Brux resoluut af

Het Liberaal Vlaams Verbond (LVV) spreekt zich resoluut negatief uit over het voorstel van de Waalse minister-president Rudy Demotte en de Brusselse minister-president Charles Picqué. Het LVV zegt dat zo'n federatie in de Belgische institutionele structuren bijzonder nefast zou zijn voor de positie van de Vlaamse Brusselaars. Het voorstel is ronduit verontrustend te noemen. Het LVV heeft er niets op tegen dat de Franstaligen nadenken over hun politieke instellingen. Dit kan de door-

zichtigheid en efficiëntie alleen maar bevorderen. Het voorstel van Demotte en Picqué gaat echter regelrecht in tegen de institutionele realiteit van België, met twee deelstaten en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Wie aan dit broze evenwicht raakt, speelt met vuur. Vooral omdat de Brusselse Vlamingen in een mastodontconstructie Wallonië-Brussel zouden terechtkomen waar ze nog meer zouden geminoriseerd worden. Overigens maken de Vlaamse Brus-

selaars ook deel uit van de Vlaamse Gemeenschap. Wat gebeurt er daar dan mee? Het LVV vindt dat de rechten van de Brusselse Vlamingen moeten gerespecteerd blijven. Het LVV moedigt anderzijds samenwerking tussen deelstaten en regio's aan. In dat opzicht zou het goed zijn dat Vlaanderen zijn band met Brussel zou versterken. De voorbije jaren heeft de Vlaamse regering, aldus het LVV, een te laks beleid gevoerd naar haar hoofdstad toe.

Waarom Europa Rusland moet wantrouwen

De zon schijnt door de hoge ramen van het statige hotel Ambassades aan de Amsterdamse Herengracht. We hebben ons knus geïnstalleerd op de eerste verdieping, journalist Edward Lucas van The Economist, de BBC World Service en The Independent, hij met een biertje, ik met een "spa rood". Ik ben nog geen twee vragen ver, of de wandklok met klepel komt tot leven. In het midden van Lucas' betoog dat "het twintig jaar geleden ondenkbaar want volstrekt onethisch zou geweest zijn om onoirbare financiële praktijken ten dienste te stellen van een machtsgeile staat die op revanche uit is, en op de meest louche manieren het Westen tracht uit te kopen en te verdelen", slaat de klok het uur. "Acht, vrees ik, en daar zitten we ook dichtbij waar het de verdediging van onze waarden in de geglobaliseerde wereld betreft". Hij zwijgt even, en herneemt beroepsmatig als de laatste slag is gevallen. "Drie twee één, ik zei dus, we verkopen onze eigenwaarde aan de mammon. Dat heeft Poetin correct begrepen en schaamteloos uitgebuit: voor geld is alles te koop in het Westen. Respect kan en wil hij voor zo'n kortzichtigheid niet opbrengen. En hij heeft gelijk ook".

Ik waag het niet om Marx te citeren, die meesmuilend de grootkapitalist aanwreef dat hij zelfs nog het touw zou verkopen waarmee hij daarna wordt opgehangen. Ik waag het niet, omdat Lucas in alle opzichten een fervent verdediger is van de Atlantische samenwerking en van de vrije markt. "Maar met gezond verstand. Kijk, ik heb lang in Moskou gewoond, en volg al meer dan twintig jaar de omwentelingen in wat ooit de Sovjet-Unie was. De tekenen bedriegen niet. Moskou, of liever een nieuwe kaste die beheerst wordt door de geheime dienst, zet alles op alles om zijn tentakels uit te breiden naar en in de Westerse kapitaalmarkten. Het gaat daarbij niet kieskeurig te werk. Lukt het niet in New York, dan proberen ze in Londen. Mislukt het daar, dan herbeginnen ze in Hong Kong. Hetzelfde met advocatenkantoren en boekhouders. Wil de een geen vreemde geldstromen verwerken, dan zoeken ze tot ze een andere hebben gevonden. Het nieuwe gevaar is niet een tank, maar een bank".

Volksbelang: en daarop steunt de "Nieuwe Koude Oorlog", zoals je boek heet (met als hoopgevende ondertitel in het Engels, "and

how to win it", wat in de Nederlandse vertaling pessimistisch wordt vervangen door: "hoe het Kremlin Rusland en de Wereld bedreigt")? De oude wapens, kern dreiging, afschrikking, militair ingrijpen zoals in Hongarije of de DDR of Afghanistan, zijn vervangen door gesofistikeerde witteboordencriminaliteit?

"Heel juist. De nieuwe Koude Oorlog gaat niet over bot geweld – hoewel dat nog niet verdwenen is – en gaat ook niet zozeer over een Oost-West-tegenstelling. Evenmin over een ideologische strijd. De nieuwe Koude Oorlog gaat over waarden, met als inzet de Oost-Europese landen. De meest geduchte wapens zijn bedrog, knevelarij, inspelen op hebzucht, propaganda en geld. En die oorlog zijn wij aan het verliezen, in het Oosten en in het Westen. Als er dan toch nog een ideologische tegenstelling is, vergeet het communisme. Ik heb het in mijn boek zo geformuleerd: 'Het ideologisch conflict in de nieuwe Koude Oorlog gaat tussen wetteloos Russisch nationalisme en op wet en recht gebaseerd westers multilateralisme'. De echte strijd gaat om de rechtsstaat".

En daarom is Rusland niet te beroerd om ongegeneerd alle methodes in te zetten: het energiewapen, met de gasafdreiging van Oekraïne of Duitsland, het casinokapitalisme van de grote tycoons, de handel met schurkenstaten?

"Uiteraard. Rusland heeft de kans om snel rijk te worden, met de wereldwijde olie-, gas- en ertsencrisis. Die nieuwe rijkdom buit het schaamteloos uit. Met als enig doel een wig te drijven tussen de lidstaten van de Europese Unie onderling, en tussen Europa en de Verenigde Staten. En dat lukt aardig, omdat Bush niet bepaald de verstandigste dingen heeft gedaan".

En dus is het in jouw ogen naïef van Europa om geen lange-termijnvisie te ontwikkelen, en kortzichtig meer vertrouwen te hebben in het Kremlin dan in de regering Bush?

"Bush is oliedom geweest. Die "oorlog tegen de terreur", dat is een bijna misdadige miskleun. De benaming alleen al getuigt van een ontstellend gebrek aan inzicht in internationale machtsverhoudingen. Maar vergis je niet, de VS blijven de aangewezen bondgenoot voor de EU om door te gaan. Europa moet het onderscheid leren maken tussen de stompzinnigheid van Amerika's navelstaarderij, en de noodzaak om gemeenschappelijke waarden te verdedigen. Heel Normandië en de Vlaamse Westhoek liggen vol met getuigen van die noodzaak. En ik weet het, de VS hebben dwaze presidenten gehad. Nixon, ik ben met die man opgegroeid, stukken erger dan Bush. Carter, een zwakkeling. Ford was gewoon stom. Johnson, jongens, de oorlog in Vietnam zette de verbondenheid binnen de NAVO meer onder druk dan Irak vandaag. Maar Europa mag het echte

“De nieuwe Koude Oorlog gaat over waarden, met als inzet de Oost-Europese landen.”

perspectief nooit uit het oog verliezen. We kunnen niet zonder elkaar als we ons waardesysteem willen behouden en versterken. Dit wil zeggen, rechtsbescherming, vrijheden, vredesinspanning, welvaart. Natuurlijk ben ik voor één Atlantisch bondgenootschap. Het zullen de Chinezen niet zijn die Darfoer gaan oplossen. Dat zullen de democratische landen moeten doen, de EU en de VS samen, dat zijn toch al onmiddellijk 700 miljoen mensen, dat weegt. Natuurlijk ben ik een groot voorstander van de vrije markt: er is geen systeem in de hele geschiedenis dat meer rijkdom en welzijn heeft geschapen. Maar nogmaals, wild kapitalisme zit even fout, ik ben geen ultraliberaal. Neem nu de energiemarkt. Staatsregulering moet daar, willen we ons model redden. De manier waarop Duitsland zich in de luren laat leggen, is hemeltergend”.

Je verwijt Merkel dat ze te veel haar koers uitzet op de Duits-Russische vriendschap, die in het verleden ook al haar duivelse kanten heeft laten zien, zoals de opdeling van Midden-Europa na het pakt Molotov-Von Ribbentrop van 1939 ?

“Het is nog erger. De aanleg van onontbeerlijke pijplijnen (North Stream en South Stream) maakt de Unie helemaal afhankelijk van de aanvoer vanuit Rusland. In het noorden wordt het Balticum

omzeild met een rechtstreekse Oost-zeepijp naar Duitsland. De bouw van de eigen Nabuccopijp langs Turkije en Bulgarije wordt in dat opbod een zeer dure, en dus hachelijke onderneming. Gazprom is erin geslaagd Europa uit elkaar te spelen. Er zijn bilaterale contracten gesloten met Bulgarije, Tsjechië en Servië. En wie is Gazprom, hoe zit het met de aandeelhouders, de kapitaalstructuur, de politieke afhankelijkheid – want ook in het Verre Oosten, het schiereiland Sachalin, heeft Shell moeten inbinden op last van het Kremlin. Onmiddellijk gewin is fruikend voor de gemeenschapspolitiek. Het fundamentele punt is dat Rusland beter in staat is de financiële technieken van het Westen over te nemen en te infiltreren, dan dat Europa in staat is dat soort beïnvloeding te weerstaan. En dan is Duitsland, maar ook Frankrijk, een zwakke schakel. Ik verwijt naar de beschamende NAVO-Top in Boekarest eerder dit jaar. *Disgraceful!* Oekraïne en Georgië werden gewerd als mogelijke NAVO-leden. De Polen hadden schoon pleiten dat zij Duitsland hadden gesteund om het Verdrag van Lissabon rond te krijgen. Dat zij Frankrijk bijvielen als het in Afrika ingreep, zelfs onder de Kaczynski's. Maar toen Polen vroeg: doe nu iets terug, Oekraïne, dat is onze nationale veiligheid, wat zeiden Merkel en Sarkozy ? Sorry, maar wij zijn meer gehecht aan goede betrekkingen met Rusland, dan

met Oekraïne of Georgië”.

En dat is het nieuwe strijdtoneel van de Koude Oorlog, Oekraïne, de Kaukasus, het Balticum ?

“Wat moet Georgië doen ? Het verliest altijd. Het heeft geweigerd de diplomatieke betrekkingen met Moskou te normaliseren, dat wordt hen zeer kwalijk genomen. Maar ze konden niet anders, want Moskou overtrad zelf alle internationale spelregels. Het heeft de facto Abchazië en Zuid-Ossetië geannexeerd – burgers daar erkennen dat Russische legereenheden en wapenuitrusting zijn geïnstalleerd. Diplomatieke normalisering betekent dan aanvaarding van schending van het grondgebied. En wat heeft het Westen gedaan? Niets. De andere kant opkijken. Georgië kapitelen. Voorwaar een leerzame test voor Moskou. De Baltische staten, nog erger. Ik heb de afscheuring in Estland meegeemaakt. Het is ongelooflijk hoe snel en degelijk Estland zich heeft opgewerkt in de Europese Unie, het staat op de kaart. Koploper inzake *e-government*, skype, cyberdefence – en dan zie je dat Rusland midden 2007 een regelrechte cyberoorlog voert tegen Tallinn, dagenlang zijn de overheidssites gekraakt en afgesneden geweest van de buitenwereld. En dan hoor je in de Unie: wie gaat er ooit een oorlog voeren om anderhalf miljoen mensen. Nochtans, toegeven aan het Estse zakenleven, dat graag Moskou fleemt, is dwaas en gevaarlijk. Je moet niet te lankmoedig zijn, en het is geen etnische kwestie zoals Moskou beweert over zijn minderheden in het Balticum. Overtuiging snijdt door afkomst of taal. President Ilves zijn moeder is Russisch.

Lees verder blz. 8

LVV: Recht op waardig sterven

“Het zou een open deur instampen zijn, mocht ik beweren dat het LVV een voortrekkersrol heeft gespeeld in het debat rond de ethische dossiers...”. Zo opende LVV-voorzitter Clair Ysebaert de discussieavond met prof. dr. Wim Distelmans (VUB) en OpenVld-senator Jean-Jacques De Gucht rond het thema ‘De strijd om een waardig levenseinde – een politiek strijd?’

Hij verwees hierbij o.m. naar twee eerdere bijeenkomsten aangaande hetzelfde onderwerp:

26 januari 1994, “**Euthanasie: een blijvend versluierd probleem**” met prof. dr. A. Neetens, dr. Toon Malffliet en VLD-volksvertegenwoordiger dr. Etienne De Groot;

30 september 1995, “**Ethische kwesties – Het menselijk genoom en euthanasie**” o.l.v. Vlaams volksvertegenwoordiger Karel De Gucht met prof. dr. Etienne De Groot, prof. dr. Marc Cogen en prof. dr. Etienne Vermeersch.

Inderdaad, het LVV heeft gedurende de voorbije jaren inzake ethische dossiers niet stilgezeten. Inmiddels is in België sinds 28 mei 2002 een euthanasiewet van kracht. Dit gebeurde enkele weken nadat in Nederland (1 april 2002) een vergelijkbare regeling rechtsgeldigheid kreeg. Sinds 19 februari 2008 is ook in het Luxemburgse parlement een wettelijke regeling voor euthanasie aangenomen, zodat thans de gehele Benelux door een wettelijke regeling terzake gecovered is: een ronduit unieke situatie.

Grijze zones

Toch blijven er in de huidige wetgeving enkele ‘grijze’ zones bestaan en precies dáár vinden tegenstanders van de bestaande regeling argumenten om de wetgeving opnieuw ter discussie te stellen. Voor de pleitbezorgers van het recht op zelfbeschikking zijn er dan weer voldoende elementen om de vigerende wetgeving te toetsen en -waar nodig- bij te sturen. Een aantal gebeurtenissen uit het recente verleden zijn illustratief voor de huidige situatie. Op 4 maart 2008 liet de Tongerse OpenVld-schepen Marcel Engelborghs zich euthanaseren omdat zijn medische situatie uitzichtloos was geworden en op 19 maart van dit jaar raakte bekend, dat

literator Hugo Claus ervoor had gekozen uit dit leven te stappen omdat hij van oordeel was dat hij als Alzheimerpatiënt het moment van zijn afscheid in volle bewustzijn moest kunnen bepalen. Naar verluidt zou Claus bijzonder verbolgen zijn geweest over de wijze waarop aan Franse kankerpatiënte Chantal Sébire euthanasie werd geweigerd -in Frankrijk bestaat immers geen wetgeving terzake- en die dan maar besliste over te gaan tot zelfdoding.

De zoëven aangehaalde voorvallen lieten de media niet onberoerd en vooral de dood van Hugo Claus leidde in katholieke middelen in Nederland en Vlaanderen tot hevige reacties, waarbij niet enkel de mediatisering rond de figuur van Claus op de korrel werd genomen, maar ook het recht op zelfbeschikking van het individu als zodanig in vraag werd gesteld. In kerkelijke kringen was bij monde van kardinaal Danneels zowaar te horen, dat mensen weliswaar hun leven kunnen “**beheren**”, maar dat zij er geen “**eigenaar**” van zijn, met andere woorden, dat zij allerminst het recht hebben om te beslissen wanneer zij dit leven wensen te beëindigen.

Nog obstakels

Prof. Wim Distelmans achtte de kritiek op Hugo Claus “zeer verregaand. Zo’n beslissing wordt niet licht genomen, en niemand velt een oordeel over mensen die niet voor euthanasie kiezen. Hugo Claus heeft zelf besloten dat zijn tijd gekomen was. Daarmee is hij een van de naar schatting duizend mensen die dit jaar zullen sterven door euthanasie. Claus had het goed en tijdig geregeld. Voor wie dat niet doet, zijn er ook na de euthanasiewet van 2002 nog obstakels.” Bij wijze van inleiding schetste Distelmans dat sinds 2002 het aantal meldingen van

euthanasie elk jaar is gestegen, tot 495 in 2007. Hij schat dat er nog eens zoveel gevallen van euthanasie niet gemeld worden en in de grijze zone blijven steken. Alleen meerderjarigen of ontvoogde minderjarigen kunnen om euthanasie vragen. Dat is om zeker te zijn dat de patiënt zelf in staat is om zijn wil te uiten. Geesteszieken kunnen dus niet over hun eigen lot beslissen en ouders hebben niet het recht het levenseinde van hun kind te vragen. Euthanasie mag ook alleen bij mensen die in een ‘medisch uitzichtloze toestand van ondraaglijk fysiek of psychisch lijden door een ernstige en ongeneeslijke aandoening’ verkeren. De patiënt moet zijn keuze goed overwegen en zijn verzoek herhalen. Wie voor euthanasie opteert, kan dat aanvragen via een vooraf opgestelde wilsbeschikking (slechts geldig voor 5 jaar) of een acuut verzoek. “Daar zit vaak het probleem”, zegt Wim Distelmans. “Een vooraf opgestelde wilsbeschikking of wilsverklaring is alleen geldig als iemand in coma belandt. Een dementerende bejaarde die zichzelf niet meer herkent, komt dus niet in aanmerking. Dat is nogal kafkaïaans.” In vier op de vijf euthanasiegevallen gaat het om kankerpatiënten. Voorts gaat het vooral om neurologische aandoeningen zoals multiple sclerose of verlamming. Alzheimerpatiënten zoals Hugo Claus zijn een uitzondering, omdat ze de keuze moeten maken terwijl ze nog helder van geest zijn. Dementerende bejaarden in een te ver gevorderd stadium hebben dus geen keuze meer.

Omzeiling van de wet

Distelmans maakte ook duidelijk, dat palliatieve sedatie, m.a.w. het opdrijven van de pijnstilling niet onder de wettelijke euthanasieregeling valt en door de orde van geneesheren aanzien wordt als legitiem medisch handelen. Evenwel is bij palliatieve sedatie vaak niet duidelijk of er overleg is geweest met de nabestaanden: vaak handelt de arts op eigen houtje. Merkwaardig is ook de vaststelling dat in Wallonië, waar katholieke ziekenhuizen in de minderheid zijn, twee maal meer gevallen van palliatieve sedatie voorkomen dan in Vlaanderen. De conclusie

is recht op waardig leven

van Distelmans is dan ook, dat artsen in het Franstalige landsdeel opteren voor het omzeilen van de bestaande euthanasiewet. Hij stelt ook dat, indien de patiënt zelf de keuze kan maken, deze veelal euthanasie prefereert boven palliatieve sedatie.

Distelmans schrijft die kloof tussen beide landsdelen toe aan het ontbreken van een netwerk van zogenaamde LEIF-artsen in Franstalig België. LEIF staat voor Levens-einde Informatie Forum. Bij een aanvraag om euthanasie moet de behandelende arts het advies vragen van een tweede arts. Die LEIF-artsen kunnen dan in Vlaanderen optreden als verplichte tweede arts. In Franstalig België bestaat zulk een uitgebreid netwerk niet.

Ten slotte pleitte prof. Distelmans ervoor de huidige wet voor minderjarigen aan te passen. In België moet je minimaal achttien jaar zijn om in aanmerking te komen voor euthanasie. In Nederland is dat twaalf jaar, mits de ouders toestemming geven. Distelmans acht de grens van 18 jaar in bepaalde gevallen te strak. Zo stelt hij dat de mentale leeftijd van een adolescent die al op vroege leeftijd met leukemie wordt geconfronteerd, vaak veel hoger is dan die van de gemiddelde discoganger, ergo dat een adolescent in dat geval best in staat is om zelf de keuze te maken.

De uitbreiding van de euthanasiewet (2002) naar minderjarigen is één van de voorstellen die Jean-Jacques De Gucht in de Senaat gaat indienen. In wezen gaat het om vier wetsvoorstellen tot wijziging/uitbreiding van de euthanasiewet. Hij bouwt hiermee voort op tijdens de vorige legislatuur (juli 2004) ingediende teksten van Jeannine Leduc en Paul Wille:

1. De uitbreiding van de euthanasiewet naar minderjarigen: voor minderjarigen beneden de 16 jaar is medezeggenschap van de ouders vereist, boven de 16 jaar is het advies van de ouders niet bindend. In ieder geval dient de minderjarige zelf vragende partij te zijn.

2. De opheffing van de beperking van

Jean-Jacques De Gucht

Wim Distelmans

vijf jaar voor de wilsverklaring. In deze onbeperkt geldend blijvende wilsverklaring staat duidelijk omschreven onder welke voorwaarden de patiënt niet meer wil verder leven en hij euthanasie wenst. In de huidige wet leidt de tijdsbeperking op de geldigheid van de wilsverklaring vaak tot onrechtvaardige situaties waarbij iemand, die een wilsverklaring heeft

geschreven, net buiten de termijn van vijf jaar zich niet meer bewust is van zijn persoonlijkheid, waardoor zijn wilsverklaring ongeldig wordt. De wilsverklaring dient dus onbeperkt geldig te zijn, maar is ook te allen tijde intrekbaar.

Lees verder blz. 8

Vervolg van blz. 5

Het is evenmin een argument dat in Letland bij de onafhankelijkheid 52 % van de inwoners van de hoofdstad Riga Russisch was. Er zitten aan alle kanten nationalist, maffiosi, helden en verraders.”

Maar hoe is het op amper tien, vijftien jaar zo ver kunnen komen ?

“De essentie is de rol van de FSB, ex-KGB. Ik heb de chaotische jaren negentig ter plekke meegemaakt, met een mislukte coupoging in Moskou, torenhoge inflatie, complete instorting van het maatschappelijk weefsel. Onder Jeltsin was er vrijheid van meningsuiting, openheid naar het Westen, bereidheid om de nomenklatura van de KP op te doeken. Maar Jeltsin zette de poort ook open voor veralgemeende corruptie, schaamteloze verrijking, en vooral: de wedergeboorte van de geheime dienst. Hij had die moeten uitschakelen, en dat is niet gebeurd. Poetin – die de mosterd bij Andropov haalde – zag daar zijn kans schoon: legde de rijken aan politieke banden, versmachtte de oppositie, gebruikte de methodes van zijn KGB, zoals de moorden op Politovskaja en Litvinjenko en de vuile oorlog in Tsjetsjenië aantonen. Hij gaat over lijken als het moet. Dat is het verschil met Berlusconi, die ook de media beheerst en de staatskas als roulette hanteert. Berlusconi was pas gekozen of hij nodigde zijn goede vriend Poetin al uit. Maar van Berlusconi kon je niet weten of hij zou winnen van Veltroni, en hij heeft geen bloed aan zijn handen. Poetin wel. Van Jeltsin kun je zeggen dat hij foute dingen deed met de juiste intenties, van Poetin het omgekeerde. Maar onder beiden is de economische macht van een FSB-gecontroleerde politieke kaste bestendig, met de hulp van de orthodoxe kerk, die een mystiek tintje meegaf, en met opgezweept nationalisme, dat als verantwoordelijkheid geldt. Poetin gelooft heel eerlijk dat de val van de Sovjet-Unie een catastrofe was, dat Rusland ontmanteld werd door het schijnheilige Westen. En dat hij ze dat nu betaald moet zetten. Met één groot risico: dat hij op termijn de toekomst van Rusland zelf in gevaar brengt. **His chauvinism is Russki, not Russiski.** Moskou zuigt de ommelanden uit, Siberië, de Kaukasus, Tatarstan. En je kunt je moslims kleineren, maar die hebben een geboortecijfer dat drie keer hoger ligt dan in het Oude Rusland. Wie niet zorgt voor goede openbare dienstverlening, veilig vervoer, rechtszekerheid, en demografisch evenwicht legt een bom onder zijn eigen stoel. Ik vrees dat Poetin dit noodlot uitlokt”.

Lukas DE VOS

Edward Lucas, De Nieuwe Koude Oorlog. Amsterdam, Nieuw Amsterdam 2008. 320 blz.

Zie ook Yuri Felshtinsky & Vladimir Pribylovsky, De Onderneming. Rusland onder Poetin. Amsterdam, De Boekerij 2007, 384 blz.

Vervolg van blz. 7

3. Hulp bij zelfdoding wordt ingeschreven in de euthanasiewet. Onder hulp bij zelfdoding verstaat men dat een derde, een arts, opzettelijk hulp verleent bij levensbeëindigend handelen door de betrokken patiënt, natuurlijk op diens eigen verzoek. Dergelijke hulp kan logischerwijze enkel in het geval de betrokkene nog bewust is. De hulp bij zelfdoding dient echter wel te voldoen aan een aantal strikte voorwaarden. De arts moet zelf het dodende middel aan zijn patiënt bezorgen. Die moet het in aanwezigheid van de arts en volgens zijn aanwijzingen innemen. Bovendien moet het gaan om een patiënt die ook voor euthanasie in aanmerking komt.

4. De arts die euthanasie weigert krijgt doorverwijsplicht. De huidige wet bepaalt dat, wanneer de behandelende arts weigert in te gaan op een verzoek tot euthanasie, het initiatief bij de patiënt zal liggen of bij diens vertrouwenspersoon voor wat betreft het meedelen van het medisch dossier aan de nieuwe arts. In het nieuwe voorstel wordt elk ziekenhuis verplicht tot het aanstellen van een externe arts indien de patiënt om euthanasie vraagt. Deze externe arts zal een specifieke bijscholing inzake de juridische, medische en psychische aspecten van euthanasie hebben gevolgd.

Er volgde na beide uiteenzettingen een levendige discussie met de aanwezigen. Niet alleen bleken De Gucht en Distelmans op een zelfde lijn te zitten, het was zonder meer duidelijk dat de jonge senator voor zijn wetsvoorstellen niet alleen te rade was gegaan bij Leduc en Wille, maar dat hij zich ook vooraf ruimschoots bij deskundigen als Wim Distelmans had geïnformeerd. Dit laatste om maar te zeggen, dat de dwaze kritiek die omtrent zijn voorstellen her en der in de pers te lezen waren, niet zozeer de inhoud, maar wel de persoon (of de politieke partij waartoe hij behoort) tot doel hadden.

Het LVV zal zich daarom, net als dat in het verleden is gebeurd, blijven inzetten om eenieder recht op zelfbeschikking te garanderen, in het leven zowel als in de dood.

Oscar de Wandel

ACTUEEL:

Drie burgemeesters uit de rand kunnen niet benoemd worden

Midden mei haalde de niet-benoeming van de drie burgemeesters uit de faciliteitengemeenten Kraainem, Wezembeek-Oppem en Linkebeek opnieuw de nationale pers. De reden was de voorlopige conclusie van het Frans delegatielid Michel Guégan van de werkgroep Lokale autonomie van de Raad van Europa. Deze Bretonse burgemeester hield een vurig pleidooi voor de absolute macht van de lokale besturen.

Hierbij stelde hij onomwonden dat de drie burgemeesters ruim het vertrouwen hebben gekregen van de inwoners en dus recht hebben op een benoeming. Over de reden waarom zij niet en andere Franstalige burgemeesters uit andere faciliteitengemeenten wel benoemd werden door de Vlaamse Open Vld-minister Marino Keulen hielden ze geen rekening.

De niet benoeming van de burgemeesters heeft niets te maken met het feit dat ze Franstalig zijn, maar uitsluitend en alleen omdat zij als burgemeesters diverse inbreuken hebben gepleegd op de taalwetgeving, de bestuurswetten, de wetten op de privacy en omdat ze oneigenlijk gebruik hebben gemaakt van administratieve documenten. Daarenboven hebben ze recentelijk nog verklaringen afgelegd

dat ze nooit de taalwetgeving zullen naderen. Ook het feit dat diverse juridische klachten werden ingesteld door inwoners uit de faciliteitengemeenten tegen de burgemeesters maakten niet het voorwerp uit van de onderzoekscommissie van de Raad van Europa.

Bijzonder eigenaardig

Deze handelwijze is bijzonder eigenaardig te noemen en versterkt het vermoeden dat de onderzoekscommissie een ander opdracht had. Het feit dat Franstalige Belgische politici - meestal van liberale signatuur nota bene - alles in het werk stellen om Vlaanderen in Internationale instellingen aan te klagen en dat ze rechtmatige beleidsdaden trachten af te schilderen als eng nationalistisch, begint stilaan te wegen op de Belgische

Staat. Indien in een familie, genaamd België, de jongste en kleinste broer Frans steeds zijn grootste broer Leo tegen de schenen blijft schoppen en hierbij zijn nonkels en tantes uit Europa en uit Amerika op nefast onjuiste wijze inlicht alsof hij het slachtoffer is van dominantie, zullen stilaan de familieleden de familie België de rug toekeren. Elke actie tegen onze gemeenschap keert zich immers op termijn ook tegen de actievoerders. De Franstalige gemeenschap zou dit moeten beseffen. België, Vlaanderen, Brussel en Wallonië kunnen alleen maar welvarender worden als wij elkaar op correcte wijze behandelen en indien wij internationaal respect afdwingen voor ons samenlevingsmodel.

Grondige staatshervorming

Het blitzbezoek van de Serviër Milovanovic en de Fransman Guégan brengt ook de moeilijke opdracht om een broodnodige staatshervorming te onderhandelen in gevaar. De Franstaligen verbinden immers de benoeming aan verdere onderhandelingen. De Vlaamse regering mag echter niet versagen aan haar consequente houding. België heeft nood aan een grondige staatshervorming, zo niet beschikken de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten niet over de juiste hefboomen voor creatie van meer welvaart en dus meer welzijn. Daarom een oproep om meer gezond verstand en goede wil. De oplossing ligt voor de hand: draag drie andere, niet gecontesteerde en gematigd Franstaligen voor als burgemeester en de Vlaamse regering zal die benoemen.

Luk VAN BIESEN

(Luk Van Biesen is lid van het dagelijks bestuur van het LVV, Open Vld Kamerlid, fractieleider OPEN gemeenteraad Kraainem sinds 1983, gewezen schepen te Kraainem 1998-2004.)

Schrijvers gaan wèl dood

Voor 'Schrijvers gaan niet dood' bezocht journaliste en schrijfster Margot Vanderstraeten (van de romans 'Alle mensen bijten', bekroond met de Debuutprijs Vlaanderen 2003 en 'De Vertraging uit 2004) zeventien (zij noemt het 'schrijvers uit de oudste generatie') Nederlandstalige auteurs met het oog op een gesprek over hun leven, hun werk, de betekenis ervan vandaag en 'de onderwerpen die hun pen en hun leven gestuurd hebben'.

Nieuw is deze formule niet. Er blijken steeds voldoende lezersliteratuurliedhebbers te bestaan om dit soort verzameling van interviews – eerder verschenen in krant (zoals hier in 'De Morgen'), weekblad of tijdschrift – te kopen. Als een subjectieve mini-literatuurencyclopedie. Wie wil geen interview lezen over zijn favoriete auteur(s)? Mijn eerste spaarcenten gingen destijds al naar de vijfdelige reeks TE GAST BIJ VLAAMSE AUTEURS van José De Ceulaer (verschenen

tussen 1960 en 1965). Ongeveer tien jaar later kon ik niet weerstaan aan de vijftien reeksdelen van TEN HUIZE VAN..., de transcripties door Joos Florquin van de gelijknamige televisiereeks waarin hij meer dan 200 Vlaamse en Nederlandse auteurs interviewde en portretteerde tussen 1970 en 1980. Wie dacht dat hiermee de cirkel rond was, vergiste zich.

Kort daarop verscheen SCHRIJVEN OF SCHIETEN (1969)

waarin Fernand Auwera zijn eigen onzekerheden als centraal probleem stelde in interviews met Vlaamse en Nederlandse schrijvers. Achttien interviews koos Gaston Durnez "uit een paar schuiven" om het degelijke boekje JULIE WORDEN LATER GEK DAN WIJ te laten publiceren. Willem M. Roggeman verzamelde zijn in 'De Vlaamse Gids' verschenen interviews met schrijvers in BEROEPSGEHEIM (vier bundels in 1975, 1977, 1980 en 1983). SCHRIJVERS ZIJN OOK MAAR MENSEN (1987) was een selectie van de opmerkelijkste interviews die Carlos Alleene maakte voor 'Spectator' en 'Het Volk'.

Slechts twee vrouwen

De hoogste tijd, m.a.w., voor een nieuw handvol interviews. Was het gebrek aan nieuw talent, twijfel of mededogen die Margot Vanderstraeten liet teruggrijpen naar de oude rakkers? In haar voorwoord tracht zij haar boek te rechtvaardigen. Zij is er zich van bewust dat de oudste generatie wel af en toe herdacht wordt 'maar niet zozeer gehoord'. De zeventien oude knarren die aan bod komen zijn allen voor 1933 geboren. Op het moment van het afsluiten van de opgenomen interviews (december 2007) leefden ze (nog) en waren ze tussen hun 75ste en 93ste. De jongste is Willy Spillebeen (°1932), de oudste Leo Vroman (°1915). Er zitten negen Vlaamse auteurs bij: Paul de Wispelaere (°1928), Ivo Michiels (1923), Jef Geeraerts (°1930), Christine D'haen (1923), Ward Ruyslinck (°1929), Aster Berkhof (°1920), Hugo Raes (°1929), Jos Vandeloo (°1925) en de eerder genoemde Spillebeen. De acht Nederlanders: Henk Romijn Meyer (°1929), Armando (°1929), Leo Vroman (°1915), Simon Vinkenoog (°1928), Harry Mulisch (°1927), Willem van Maanen (°1920), Remco Campert (°1929), Hella S. Haase (°1918).

Lees verder blz. 12

Op het communautaire vlak zijn de liberalen de enigen die nog een compromis kunnen sluiten dat het land uit het moeras haalt. Enkel zij hebben contacten onderhouden met de Waalse zusterpartij. Egbert LACHAERT lanceert een opmerkelijke oproep aan de liberale regeringsleden.

Open Vld, stap toch uit de regering

Open Vld stapte vorig jaar naar de kiezer met een moedig partijprogramma. De liberale partij deelde de dag voor de verkiezingen van 10 juni 2007 nog duizenden kaartjes uit waarin zij zich uitsprak tegen het separatisme, voor echte hervormingen op sociaaleconomisch vlak en tegen een conservatief ethisch reveil. Vandaag staan de liberalen in een regering waarin zij in de woestijn staan te roepen. Deze regering is een constructie zonder visie en zonder leiderschap. Open Vld zou de publieke opinie dan ook een grote dienst bewijzen door de stekker eruit te trekken, zodat de burger niet langer geconfronteerd hoeft te worden met een wansmakelijke soap die het nieuws nu al tien maanden domineert.

Alternatief

De Vlaamse liberalen lijden vandaag aan een manifest gebrek aan zelfvertrouwen. Sinds de verkiezingen van vorig jaar werd zelfs aanvankelijk meegeestapt in het communautaire discours van het kartel CD&V-N-VA. Alhoewel men in die periode om strategische redenen nog zou kunnen aanvaarden dat een partij die de verkiezingen verloor niet te hoog van de toren moest blazen, wordt het vandaag tijd dat die liberalen een alternatief aanbieden voor de politieke chaos waarmee wij geconfronteerd worden. Die liberalen kunnen dat overigens gerust, aangezien zij een inhoudelijke boodschap hebben die een oplossing kan bieden.

Op het communautaire vlak zijn de liberalen de enigen die vandaag nog de brug kunnen leggen over verschillende gemeenschappen heen en op die manier een compromis kunnen sluiten

dat het land uit het moeras haalt. Enkel de liberalen hebben de afgelopen jaren moeite gedaan om contacten te onderhouden met de zusterpartij in Wallonië en het is ook net die zusterpartij die een eind verder wil gaan in besprekingen over een eventuele staatsvorming. Een constructieve dialoog tussen mensen, los van gemeenschappen, is dan ook inherent aan het liberalisme. Dia is heel wat anders dan wat andere ideologieën prediken, die er uiteindelijk vooral voor pleiten om mensen in hokjes (of taalgroepen en gewesten) op te bergen en het vuur tussen die hokjes daarna op te poken. Open Vld dient radicaal te breken met deze manier van denken, die de media nu al maandenlang domineert, en dient radicaal voor een compromis te strijden dat aanvaardbaar is voor alle landsgedeelten.

Vier hefbomen

De volgende kernpunten liggen daarbij voor de hand:

Ten eerste, een communautaire politieke dialoog stimuleren door het in het leven roepen van een federale kieskring waarin de belangrijkste politieke tenoren zich kandidaat kunnen stellen en zich moeten verantwoorden tegenover de hele bevolking in dit land en niet langer ten aanzien van één gemeenschap of gewest.

Ten tweede, een stop aan de overvloed aan verkiezingen door het laten samenvallen van de federale en regionale verkiezingen. Het gaat anders dan in andere federale staten toch om dezelfde figuren die zich kandidaat stellen en de bevoegdheidsverdeling tussen de regionale en federale overheid is zo ver-

weven dat het handhaven van verschillende verkiezingen compleet nutteloos en verwarrend is.

Ten derde, een tabeloze discussie over de bevoegdheidsoverdrachten naar de regio's en/of de federale overheid met als enig criterium: een zo efficiënt mogelijk beleid voeren en zo homogene mogelijke bevoegdheidspakketten afspreken.

Ten slotte, het responsabiliseren van ieder beleidsniveau voor het eigen beleid, zo dienen de regio's de financiële consequenties te dragen voor de eigen beleidskeuzes. Vandaag worden belastingen federaal geïnd, maar andere beleidsniveaus ontvangen de ontvangsten. Meer transparantie is dan ook een belangrijk middel om tot een werkbare samenlevingsvorm te komen binnen de federatie.

Indien de andere Vlaamse en/of Franstalige partners van Open Vld in de federale regering geen oren hebben naar die vrij essentiële onderdelen van een hervorming van de staat heeft het geen enkele zin verder te regeren. Zonder deze vier hefbomen is de Belgische federatie immers ten dode opgeschreven en is het zinloos om verder te regeren in een federale context. Voorts staat het vast dat de meeste regeringspartners van Open Vld inhoudelijk mijlenver staan van het liberale gedachtegoed. Op sociaaleconomisch vlak is er gedurende de afgelopen tien maanden geen enkele consensus gegroeid om werk te maken van bijvoorbeeld de afbouw van het aantal ambtenaren, het verminderen van de administratieve rompslomp voor iedere burger, het hervormen van de arbeidswetgeving, het vereenvoudigen

Lees verder blz. 12

Vervolg van blz. 10

Wat meteen opvalt: vijftien mannen, slechts twee vrouwen. Een aantal prominente literaire veteranen bleven in de map zitten: Hugo Claus, Cees Nooteboom, Fernand Auwera, Clem Schouwe-naers, Adriaan De Roover, Bob Mendes, Frans de Bruyn, en wij vergeten er beslist nog een dozijn.

Jan Wolkers haalde de ultieme selectie niet, hoewel hij met een interview had ingestemd, Hugo Raes en Henk Romijn ontvingen de schrijfster op hun ziekbed.

De bundel is helemaal niet exhaustief. Het is evident dat de auteur zich liet leiden door zijn voorkeur voor bepaalde schrijvers en hun onderwerpen. Vinden wij ook niet erg. De actualiteit en de mogelijke documentaire waarde ontsnappen mij. Wat kan er aan Jos Vandelloo nog gevraagd worden wat wij al jaren weten uit tientallen eerdere interviews? Dat hij al twee decennia zijn onlangs overleden lieve invalide vrouw Lisette hoogstpersoonlijk verzorgde? Dat hij geen beste vriendjes was met Jeroen Brouwers die hij bij Angèle Manteau aan een baantje van redacteur hielp? Dat Hugo Raes niet meer in staat is te schrijven en zijn toestand in een neurologische kliniek er nauwelijks op verbeterd? Dat hij de eerste is die sciencefiction in de Nederlandse

Vervolg van blz. 11

van het belastingstelsel, het moderniseren van justitie enzovoort. Premier Leterme kondigde een nieuwe sociaaleconomische top aan, maar zonder zelf enige aanzet te geven tot discussie. Nochtans zou men van een regeringsleider moeten verwachten dat hij zelf voorstellen doet die enthousiasmeren en niet louter notuleert wat de pijnpunten en discussies zijn. Op die manier raakt men concreet geen centimeter vooruit.

Recepten op tafel

De liberalen hebben zelf recepten genoeg in handen om tot dé hervormingspartij van dit land uit te groeien. Daartoe werden in het verleden al tal van teksten en opinies geschreven door tal van spe-

literatuur introduceerde? En Jef Geerarts die het nog maar eens over zijn Eleonore heeft, zijn jachtexploiten, het bijwonen van autopsies voor zijn misdaadromans, dat hij een schrijver is met de mentaliteit van een goede journalist ("mijn enige plicht is de leugen te ontmaskeren") en dat hij uit puur bijgeloof het altijd heeft over 'mijn voorlaatste boek'. Dat Henk Romijn Meijer aan de Dordogne woont ("in Nederland informeren de artsen meteen naar het aantal glazen alcohol dat je per dag drinkt, om je vervolgens te verbieden meer dan twee glazen te drinken...in Frankrijk maakt wijn deel uit van de basisvoeding, nou, dat bevat me wel..."), verslingerd is op jazz en dat hij vooral bekend is om zijn dialogen, dat Ivo Michiels al bijna dertig jaar vlak bij de Mont Ventoux in het idyllische dorpje Le Barroux woont, Armando bijna twintig jaar in Berlijn heeft gewoond, dat Ward Ruyslinck zes katten heeft... Er zit wél een kleine constante in: zij hebben het woordje seks omgebogen tot erotiek.

Geen themaboek

SCHRIJVERS GAAN NIET DOOD is beslist geen themaboek. Het is duidelijk dat Margot Vanderstraeten nooit getracht heeft met een gouden draad de interviews aan mekaar te drijven. De invloed van de Tweede Wereldoorlog

b.v. op de geïnterviewde auteurs die toen meestal in hun kinder- of tienerjaren zaten: Hugo Raes heeft het er uitvoerig over, Mulisch ook, maar dat is ook weer geen nieuws ("Ik bèn de Tweede Wereldoorlog"). Graag hadden wij Vanderstraeten in haar auteurinterviews ook willen zien peilen naar hun band met mei '68. Of voelden zij zich toen al te gesetteld om al die herrie? Gelukkig zijn het geen kurkdrome esoterische interviews geworden. De zwart-wit foto's van de bekende fotograaf Stephan Vanfleteren zijn verbijsterend realistisch. Wat te denken van de naakte torso van Simon Vinkenoog: overmoedig, gewaagd? De schijnbaar modieuze bril van Geeraerts begint stilaan gedateerd over te komen.

Wanneer haalt iemand het intussen eindelijk eens in zijn hoofd een boek te schrijven over 'vergeten' auteurs, die de voorbije decennia niet meer onder de aandacht kwamen. Dat moet beklijvend, ontroerend feitenmateriaal aan het licht brengen waar niemand weet van heeft.

John RIJPENS

Margot Vanderstraeten, Schrijvers gaan niet dood. Uitg. Atlas, Amsterdam-Antwerpen, 2008. 166 blz.

cialisten in de liberale beweging, binnen Open Vld en daarbuiten. Het is dan ook vreemd waarom Open Vld bij de pakken blijft zitten en niet met zelfvertrouwen die liberale recepten op tafel durft te leggen. De tijd is daar immers rijp voor. Van hervormingen moeten we met deze regering niet te veel of zelfs niets verwachten. Wel integendeel, de oude CVP waant zich vandaag op het federale vlak weer helemaal terug. Getuige daarvan zijn bijvoorbeeld de ronduit conservatieve uitspraken van Wouter Beke en Etienne Schouppe, die pleiten voor een ethisch reveil. De visies van die conservatieve christendemocraten zijn geenszins verenigbaar met de liberale beginselen, onder meer het recht van de mens om

over het eigen lichaam te beschikken en om zichzelf te ontplooien. Bij gebrek aan enig bindend project tussen de coalitiepartners in de federale regering en vanwege het feit dat de koers van deze regering onmogelijk liberaal kan zijn, is het dan ook volstrekt zinloos geworden dat Open Vld daar verder aan deelneemt. Open Vld heeft alle troeven in handen om met zelfvertrouwen een programma aan te bieden, een waardig alternatief dat dit land uit het moeras kan trekken. Het komt er vandaag enkel op aan om politieke moed te hebben.

(Egbert Lachaert is kernlid van de denktank Liberales - www.liberales.be)